

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/64/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200671
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5019200671.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: E. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. Č.. XXXX/XX/XX F. X. H., proti žalovanému: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny, odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok, so sídlom Špitálska č. 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2019/97-0023 Sp zo dňa 20.9.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sa/37/2019-59 zo dňa 19.5.2020, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „krajský súd“, resp. „správny súd“) rozsudkom č.k. 29Sa/37/2019-59 zo dňa 19.5.2020 zamietol žalobu zo dňa 14.12.2019, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2019/97-0023 Sp zo dňa 20.9.2018 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Žalobcovi ani žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto (ďalej len „správny orgán I. stupňa“) č. ZA3/PKNM/SOC/2019/28299-72 zo dňa 24.07.2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a odvolanie žalobcu zamietol.

3. Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán I. stupňa podľa § 33 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 417/2013 Z.z alebo zákon o pomoci v hmotnej núdzi) v nadväznosti na § 25 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej zákon č. 599/2003 Z.z.), podľa § 2, § 10, § 11, § 13, § 25 ods. 5 zákona č. 599/2003 Z.z., podľa § 2, § 4, § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 písm. a), § 14, § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. a zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 601/2003 Z.z.) priznal žalobcovi pomoc v hmotnej núdzi v sume 62,50 € mesačne od 01.12.2012 do 31.12.2013, v sume 61,60 € mesačne od 01.01.2014 do 30.09.2015 a v sume 14,20 € od 01.10.2015 do 31.10.2015 s tým, že pomoc v hmotnej núdzi nebude poskytnutá z dôvodu už realizovanej výplaty v danom posudzovanom období. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán prvého stupňa poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/83/2016-40, ktorým došlo k zrušeniu druhostupňového rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/10362-0002 Tk zo dňa 13.11.2015, ako aj prvostupňového rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto č. ZA3/PKNM/SOC/2015/72578-0010 zo dňa 28.08.2015 a vráteniu veci na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu zamietol (sp.zn. 9Sžsk/34/2017). Správny orgán v intenciách záväzného právneho názoru správneho súdu začal opakované konanie v prvom stupni, v ktorom odstránil vytykané procesné nedostatky. Okrem toho v odôvodnení rozhodnutia správny orgán podrobne rozviedol priebeh administratívneho konania.

4. Žalovaný v odôvodnení v nadväznosti na žalobcom vymedzený odvolací dôvod (nepripravenie príspevku na bývanie) dodal, že má zo spisovej dokumentácie správneho orgánu I. stupňa za preukázané, že žalobcovi sa neposkytoval príspevok na bývanie v sume 55,80 € mesačne z dôvodu, že žalobca nesplnil zákonom ustanovené podmienky nároku na príspevok na bývanie. Žalovaný mal so spisovej dokumentácie za preukázané, že žalobca býva v byte, ktorého vlastníkom je matka a otec žalobcu, ktorí v byte tiež bývajú. Žalobca preto nesplnil podmienky pre vznik nároku na príspevok na bývanie podľa § 14 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v intenciách ktorého bývanie s vlastníkom (vlastníkmi), prípadne s nájomcami bytu nenapĺňa požiadavky vlastného nájmu alebo vlastníctva podľa § 14 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Z ust. § 14 vyplýva, že na nárok na príspevok na bývanie musí žiadateľ preukázať splnenie podmienky zmluvy o nájme (celého) bytu a súčasne preukázať, že náklady spojené s týmto nájmom aj uhrádza. Pokiaľ ide o obytnú miestnosť, musí ísť o obytnú miestnosť v zariadení určenom na trvalé bývanie - takým zariadením sa rozumejú napr. slobodárne, podnikové ubytovne, penzióny a podobne, nie byty. Žalovaný mal za preukázané, že žalobca býva v byte, ktorého vlastníkami sú jeho rodičia, ktorí v byte tiež bývajú. Žalobca teda nie je vlastníkom bytu, nie je vlastníkom rodinného domu a ani nájomcom celého bytu alebo nájomcom celého rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie. Bývanie v byte rodičov nemožno podľa názoru žalovaného stotožňovať s užívaním obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie (§ 717 Občianskeho zákonníka), také bývanie nie je ani spoločným nájmom bytu podľa § 700 Občianskeho zákonníka, ktorá skutočnosť plynie z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9Sžso/13/2014 zo dňa 30.09.2015.

5. Krajský súd v Žiline preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa a dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, preto ju s poukazom na ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol. Správny súd vo vzťahu k námietke žalobcu o antikatovaní rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu nemal preukázané tvrdenie žalobcu o úmyselnom pozmeňovaní dátumu vydania rozhodnutí správneho orgánu prvého a druhého stupňa. Z časového sledu jednotlivých úkonov správneho orgánu a účastníka (podaného odvolania) bolo evidentné, že pri uvedení dňa vydania rozhodnutia žalovaného 20.9.2018 (správne malo byť 20.9.2019) došlo k zrejmej nesprávosti ako má na mysli citované ust. § 47 ods. 6 Správneho poriadku. Z obsahu administratívneho spisu správny súd nemal preukázané, že by správny orgán zrejmu nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozhodnutia opravil, avšak uvedený procesný nedostatok (porušenie ust. § 47 ods. 6 Správneho poriadku) sám o sebe nie je takým podstatným porušením ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP). Vo vzťahu k namietanému rozdielnemu dátumu vydania rozhodnutia a autorizácie elektronického úradného dokumentu, správny súd poukázal na to, že z administratívneho spisu je zrejmé, že k rovnopisu

žalovaného zo dňa 20.9.2018 (správne malo byť uvedené 20.9.2019) bola v súlade s ust. § 1 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 85/2018 Z.z. pripojená doložka o autorizácii, ktorá obsahovala náležitosti podľa ust. § 2 ods. 3 citovanej vyhlášky, okrem iného aj označenie spôsobu autorizácie: kvalifikovaná elektronická pečať, dátum a čas o autorizácii: 25.09.2019 (10:54:06). Pri vyhotovení dokumentu o autorizácii, ktorý je pripojený k rovnopisu rozhodnutia žalovaného postupoval tak žalovaný v súlade s citovanými ustanoveniami vyhlášky. Správny súd, s poukazom na predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/83/2016-40 z 18.01.2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžsk/34/2017 zo dňa 30.05.2018, ako nedôvodnú vyhodnotil námietku nezákonnosti rozhodnutia žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, spočívajúcu v nerozhodnutí o žiadosti žalobcu o resocializačný príspevok. Správny súd pre úplnosť dodal, že žalobca bol v rozhodnutí žalovaného Č.j. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/4058 zo dňa 20.03.2013 správnym orgánom poučený, že o nároku na resocializačný príspevok rozhoduje sociálny kurátor s tým, že žalobca sa môže obrátiť so žiadosťou o tento príspevok na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

6. Správny súd konštatoval, že pôvodné rozhodnutie žalovaného č.j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015-10362-0002 Tk zo dňa 13.11.2015 bolo rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/83/2016-40 zo dňa 18.01.2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžsk/34/2017 zo dňa 30.05.2018 zrušené a vrátené žalovanému na ďalšie konanie z troch dôvodov: AD 1. rozhodnúť o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom postupom podľa § 9 nasl. Správneho poriadku, AD 2. zaoberať sa námietkou žalobcu - oznámením vstupu do konania, AD 3. viesť spis riadnym spôsobom, pričom uvedené vytýkané nedostatky správny orgán prvého stupňa v novom konaní odstránil.

7. K žalobcom namietanému nezákonnému nepriznaniu príspevku na bývanie správny súd, aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžso/84/2016 zo dňa 31.01.2018, uviedol, že zákon č. 599/2003 Z.z., pokiaľ ide o posudzovanie nárokov, ktoré vznikli do 31.12.2013 v ustanoveniach § 13 ods. 3 písm. a), b), a zákon č. 417/2013 Z.z., pokiaľ ide o posudzovanie nárokov, ktoré vznikli od 01.01.2014 v ustanoveniach § 14 ods. 3, 4 taxatívne vymedzuje, kto má nárok na príspevok na bývanie. V prejednávanej veci správny súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca na preukázanie svojho nároku na pomoc v hmotnej núdzi a osobitný príspevok predložil správne orgánu nájomnú zmluvu zo dňa 01.10.2013 a listinu s názvom „Uznanie záväzku dlžníkom a potvrdenie“ zo dňa 10.01.2015, 15.07.2014, 07.10.2015 a 10.07.2015. Správny súd dospel v prejednávanej veci k záveru, že nebolo vykonaným dokazovaním preukázané splnenie zákonných podmienok, ktoré má na mysli citované ust. § 13 ods. 3 písm. a), b) zákona č. 599/2003 Z.z. (pokiaľ ide o nárok žalobcu za obdobie od 21.12.2012 do 31.12.2013), resp. citované ustanovenie § 14 ods. 3 písm. a), b) zákona č. 417/2013 Z.z. (pokiaľ ide o nárok žalobcu za obdobie od 01.01.2014) pre vznik nároku žalobcu na príspevok na bývanie. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalobca je spoluužívateľom bytu spolu so svojou matkou. S poukazom na ust. § 13 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z., resp. § 14 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z.z. a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/13/2014 zo dňa 30.09.2015, správny súd konštatoval, že bývanie s vlastníkom (vlastníkmi), prípadne nájomcom (nájomcami) bytu nenapĺňa požiadavky vlastného nájmu bytu žalobcom.

8. Krajský súd vo vzťahu k námietke, že správne orgány nerozhodli o celej žiadosti žalobcu za obdobie odo dňa podania žiadosti v roku 2012 do dňa rozhodnutia o vrátenej veci, pričom účastník konania bol v hmotnej núdzi do 01.07.2018, uviedol, že správne orgány v tomto konaní neprináleží preskúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa č. ZA3/PKNM/SOC/2016/63956-0049 zo dňa 10.03.2016, ktorým bola žalobcovi s účinnosťou od 01.11.2015 pomoc v hmotnej núdzi odňatá, nakoľko toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.03.2016, nebolo žalobcom v zákonom stanovenej lehote napadnuté odvolaním a netvorilo ani predmet správneho súdneho prieskumu. Pokiaľ žalobca nesúhlasil so závermi správneho orgánu prvého stupňa obsiahnutými v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 10.03.2016 o odňatí pomoci v hmotnej núdzi od 01.11.2015, bol oprávnený podať riadny opravný prostriedok voči označenému rozhodnutiu a pre prípad zamietnutia tohto opravného prostriedku žalovaným bol

oprávnený v zákonom stanovenej lehote podať voči rozhodnutiu žalovaného žalobu. Na dôvazok je potrebné podotknúť, že zrušenie pôvodného rozhodnutia žalovaného Č.j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/10362-0002 Tk z 13.11.2015 rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/83/2016-40 z 18.01.2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžsk/34/2017 zo dňa 30.05.2018 nemalo žiaden vplyv na rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o odňatí dávky v hmotnej núdzi s účinnosťou od 01.11.2015, nakoľko predmetom správneho súdneho prieskumu v konaní vedenom pred Krajským súdom v Žiline sp.zn. 21S/83/2016 bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým žalobcovi priznal status fyzickej osoby v hmotnej núdzi a pomoc v hmotnej núdzi v sume 62,50 € za obdobie od 01.12.2012 do 31.12.2013 a v sume 61,60 € mesačne od 01.01.2014.

9. Vo vzťahu k vznesenej námietke, že vo veci konal a rozhodoval zaujatý „prvostupňový správny funkcionár“, správny súd zistil, že správny orgán I. stupňa o námietke zaujatosti rozhodol tak, že tejto námietke nevyhovel. Správny súd sa stotožnil s právnym záverom správneho orgánu, v zmysle ktorého do kategórie dôvodov, pre ktoré správny orgán vylúči zamestnanca z prejednávania a rozhodovania vecí, nepatrí situácia, kedy zamestnanec rozhodoval spôsobom, s ktorým sa účastník konania nestotožňuje. Správny súd k námietke žalobcu, ktorou „preventívne“ namietal, že vo veci konal a rozhodoval neoprávnený funkcionár o odvolaní v rozpore so zákonom, konštatoval, že „preventívna“ námietka nespĺňa atribút preskúmateľnosti, preto ju správny súd ani nemohol vecne vyhodnotiť.

10. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu včas podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1. písm. a), písm. f), písm. g), písm. h) SSP a žiadal napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie krajskému súdu. Sťažovateľ k namietal nesprávne právne posúdenie "antedatovania napadnutého rozhodnutia správneho orgánu s tým, že argumenty súdu sú v tomto jednostranné, nedostatočné, vyplývajúce zrejme z podobnej protiústavnej praxe trieskať na rozhodnutia antedatované rozhodnutia tak ako sa komu zachce, tak ako komu vyhovuje ...“. Sťažovateľ ďalej namietal nesprávne právne posúdenie otázky nerozhodnutia o žiadosti žalobcu o resocializačný príspevok, ktoré označil ako právne neústavný extrémny formalizmus a odmietnutie spravodlivosti. Namietal protiústavné a svojvoľné menenie dôvodov nepriznania príspevku na bývanie, na ktorý sťažovateľ, podľa jeho názoru, nárok jednoznačne mal. Správne orgány podľa sťažovateľa „predtým a výlučne len tvrdili“, že má prenajatú izbu. Sťažovateľ ďalej uviedol, že si dovoľuje tvrdiť cit. „...že tu je protiústavná diskriminačný štátny rasizmus na bielych občanoch v hmotnej núdzi...“. Sťažovateľ namietal, že nie je pravdou, že vlastníčka obýva byt spoločne so žalobcom. Uviedol, že právne názory vyslovené v danej veci sú dôkazom nezákonnej a priamej diskriminácie nájomcu iba preto, lebo má prenajaté bývanie od rodičov a nie je bezdomovec, ktorým sa „správoplatnením nezmyslov“ stane. Nezákonnosť rozhodnutia správnych orgánov vidí sťažovateľ v tom, že tieto nerozhodli o celej jeho žiadosti za obdobie odo dňa žiadosti v roku 2012 do dňa rozhodnutia o vrátenej veci, ale len do 1.11.2015. Sťažovateľ tiež namietal odopretie spravodlivosti súdom nezapodieváním sa preventívnou námietkou.

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 20.07.2020 mal za to, že rozhodnutie a postup krajského súdu bolo v súlade so zákonom, kasačnú sťažnosť považuje za nedôvodnú a kasačnému súdu preto navrhuje ju zamietnuť.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§455 SSP) a po preskúmaní administratívneho a súdneho spisu na základe sťažnostných námietok zistil, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná z nasledovných dôvodov:

13. Predmetom súdneho prieskumu bolo prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 24.7.2019, ktorým tento úrad priznal žalobcovi pomoc v hmotnej núdzi 62,50 eur mesačne od 1.12.2012 do 31.12.2013, v sume 61,60 eur mesačne od 1.1.2014 do 30.9.2015 a v sume 14,20 eur od 1.10.2015 do 31.10.2015 s tým, že pomoc v hmotnej núdzi nebude poskytnutá z dôvodu už realizovanej výplaty v danom posudzovanom období. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím toto

rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol. Ide v poradí už o tretie meritórne prvostupňové a odvolacie rozhodnutie žalovaného, keď v poradí prvé meritórne prvostupňové rozhodnutie zo dňa 3.5.2013 bolo zrušené rozhodnutím žalovaného zo dňa 22.5.2015, druhé prvostupňové rozhodnutie zo dňa 28.8.2015 bolo potvrdené žalovaným rozhodnutím zo dňa 13.11.2015 a obe tieto rozhodnutia boli zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/83/2016-40 zo dňa 18.1.2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/34/2017 zo dňa 30.5.2018. V tu preskúmanom prvostupňovom rozhodnutí zo dňa 24.7.2019 sa žalobcovi neposkytol príspevok na bývanie v sume 55,80 eur mesačne z dôvodu, že žalobca nesplnil podmienky nároku na príspevok na bývanie. Nie je nájomcom celého bytu a preto nesplnil podmienky pre vznik nároku na príspevok na bývanie podľa § 14 zák. č. 417/2013 Z.z. a § 13 zák. č. 599/2003 Z.z.. Žalovaný mal preukázané, že žalobca býva v byte, ktorého vlastníkmi sú jeho rodičia, ktorí v byte tiež bývajú. Žalobca teda nie je vlastníkom bytu, nie je vlastníkom rodinného domu a ani nájomcom celého bytu alebo nájomcom celého rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie.

14. Podľa § 33 ods. 1 zák.č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi o nárokoch pred 1. januárom 2014 sa aj po 31. decembri 2013 rozhoduje podľa zákona účinného do 31. decembra 2013.

15. Podľa § 13 ods. 1 zák. č. 599/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov príspevok na bývanie patrí občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, na úhradu nákladov spojených s bývaním na pomoc v hmotnej núdzi, ak splnili podmienky nároku na dávku, ak odseky 9 až 11 neustanovujú inak.

16. Podľa § 13 ods. 3 cit. zákona občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, majú nárok na príspevok na bývanie, ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje podľa § 4

a) je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu, nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie a
b) uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním.

17. Podľa § 13 ods. 4 cit. zákona za bývanie sa na účely príspevku na bývanie považuje aj bývanie spojené s poskytovaním starostlivosti v zariadení sociálnych služieb celoročne a bývanie v byte alebo v rodinnom dome, v ktorom má občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, právo doživotného užívania.

18. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (16.10.2019) príspevok na bývanie patrí, ak niektorý člen domácnosti je

a) vlastníkom alebo spoluvlastníkom bytu, vlastníkom alebo spoluvlastníkom rodinného domu, ktorý domácnosť užíva na bývanie,
b) nájomcom bytu, nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie,⁴³⁾ ktoré domácnosť užíva na bývanie.

19. Podľa § 14 ods. 4 cit. zákona príspevok na bývanie patrí, ak domácnosť býva v

a) zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku alebo

b) byte alebo v rodinnom dome na základe práva zriadeného vecného bremena doživotného užívania nehnuteľnosti; preukazovanie uhrádzania nákladov za služby spojené s bývaním sa nevyžaduje.

20. Základnou žalobcovou sťažnostnou námietkou, subsumovanou pod dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, bolo, že splnil podmienky nároku na priznanie príspevku na bývanie, pretože mal prenajatý byt od svojej matky J. Š.. Podľa jeho názoru túto skutočnosť preukazuje ním predložená nájomná zmluva. Naopak, správny súd v súlade s právnym názorom oboch správnych orgánov mal za

to, že táto nájomná zmluva nepreukazuje nájomný vzťah žalobcu k tomuto bytu a bol ňou založený len vzťah spoluužívania bytu medzi jeho spoluvlastníčkou J. Š. a žalobcom ako jej synom.

21. Kasačný súd konštatuje, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý vytvára dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Kasačný súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci v merite veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

22. Rovnako ako správny súd, aj kasačný súd zaujíma právny názor, že žalobca nespĺnil podmienky priznania príspevku na bývanie, či už podľa § 13 zák. č. 599/2003 Z.z. (za obdobie do 31.12.2013) alebo podľa § 14 zák. č. 417/2013 Z.z. (za obdobie od 1.1.2014). Obe právne úpravy v podstate zhodne taxatívne vymedzujú, kto má nárok na príspevok na bývanie. Ide o domácnosti, ktorých členovia vlastnia alebo sú spoluvlastníkmi bytu alebo rodinného domu, užívaného touto domácnosťou na bývanie, majú v nájme byt, rodinný dom alebo obytnú miestnosť v zariadení určenom na trvalé bývanie, ktoré domácnosť užíva na bývanie, príp. ak domácnosť býva v zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku alebo býva v byte alebo v rodinnom dome na základe práva doživotného užívania.

23. Na žalobcu sa nevzťahuje žiaden z prípadov uvedený v citovaných ustanoveniach. Vlastníkmi bytu č. XX, ktorý sa nachádza na X nadzemnom podlaží v bytovom dome súp. Č.. XXXX X. N. R.G. Y. F. X. H., v ktorom žalobca so svojimi rodičmi býva, sú rodičia žalobcu R. Š. C. J. Š. v celosti. Žalobca nie je nájomcom uvedeného bytu, hoci predložil listinu nazvanú ako „Nájomná zmluva, zmluva o prenájme bytu“ zo dňa 1.10.2013 uzavretú medzi ním a J. Š. ako prenajímateľom. Nájom bytu vzniká nájomnou zmluvou, ktorou prenajímateľ prenecháva nájomcovi za nájomné byt do užívania (§ 685 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ zo zmluvy vyplýva, že byt bude v spoluužívaní vlastníka, resp. spoluvlastníka bytu a tretej osoby, nejedná sa o nájom bytu v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o nájme bytu. Že žalobca býva v byte spoločne s jeho vlastníkmi je zrejme nielen z nájomnej zmluvy, ale aj ďalších, žalobcom predložených dokladov (potvrdenia o vyrovnaní záväzkov za nájom), z ktorých dôkazov vyplýva, že J. Š. C. R. Š. ako spoluvlastníci bytu bývajú obaja na adrese uvedeného bytu. Rovnako zo samotnej zmluvy vyplýva, že prenajímateľ sa zaväzuje prenechať nájomcovi do spoluužívania uvedený byt a taktiež, že prenajímateľ je (za určitým účelom) oprávnený vstúpiť do nájomcom užívaných častí bytu. Z predloženej zmluvy tak vyplýva, že žalobca obýva časť bytu svojich rodičov a podmienka vzniku nájmu, a to prenechanie bytu do užívania nájomcovi, nebola splnená. Tá skutočnosť, že žalobca obýva časť bytu svojich rodičov, je však pre priznanie príspevku na bývanie irelevantná, keďže zákon priznáva nárok na príspevok len vlastníkom alebo nájomcom bytov alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie, nie však užívateľom (nájomcom) časti bytu.

24. Uvedený právny názor je v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. s rozsudkom sp.zn. 9Sžso/84/2016 zo dňa 31.1.2018.

25. Nedôvodná je námietka antidatovania preskúmvaného rozhodnutia správneho orgánu, ktorá je nepodloženým tvrdením žalobcu založená na jeho presvedčení, že deň vydania rozhodnutia sa musí stotožňovať s vyhotovením dokumentu o jeho autorizácii. Je tiež potrebné poznamenať, že pri vyhotovení napadnutého rozhodnutia žalovaného došlo k zrejmej nesprávosti v dátume jeho vydania, keď namiesto roku 2019 bol uvedený rok 2018. Uvedené však nepredstavuje vadu, ktorá viedla k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným. Plne nedôvodná je aj námietka, že je mu odmietnutá spravodlivosť nerozhodnutím o jeho žiadosti o resocializačný príspevok v danej veci. Je potrebné konštatovať, že v danej veci žalovaný a prvostupňový správny orgán nerozhodovali o jeho žiadosti o resocializačný príspevok, ale o žiadosti o dávky v hmotnej núdzi, ktorú žalobca podal na príslušný úrad 12.12.2012. Predmetom preskúmvaného administratívneho konania teda nebolo

rozhodnutie o nároku na resocializačný príspevok. Naopak, žalobcovi bolo ešte v roku 2013 dané poučenie v rozhodnutí žalovaného zo dňa 20.3.2013, že o nároku na resocializačný príspevok rozhoduje sociálny kurátor s tým, že žalobca sa môže obrátiť so žiadosťou o tento príspevok na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V konaní o priznaní pomoci v hmotnej núdzi nie je možné tento nárok uplatniť ani o ňom rozhodnúť, keďže sa nejedná o súčasť dávky v hmotnej núdzi ani príspevkov v hmotnej núdzi.

26. Nie je dôvodná námietka, že by správny súd zmenil dôvod rozhodnutia správnych orgánov nepriznania príspevku na bývanie. Správny súd vzhľadom na dikciu ustanovení zákona č. 599/2003 Z.z., resp. zákona č. 417/2013 Z.z. vyhodnotil všetky možnosti, ktoré žalobca mohol naplniť, aby mal nárok na príspevok na bývanie, t. j. ako vlastník alebo spoluvlastník bytu či rodinného domu, ako nájomca bytu, rodinného domu alebo obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie. Skutočnosť, ktorú mali preukázané správne orgány a to, že žalobca nie je nájomcom bytu, ale že má maximálne prenajatú izbu v byte svojich rodičov, bola nepochybné preukázaná.

27. Žalobca tiež namieta „protiústavný diskriminačný štátny rasizmus na bielych občanoch v hmotnej núdzi“. Zásada zákazu diskriminácie sa odvodzuje z článku 12 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať. Nie je však možné tento ústavný imperatív vykladať takým spôsobom, že akákoľvek osoba má nárok na čokoľvek, na čo má nárok akákoľvek iná osoba.

28. Žalobca nemohol byť diskriminovaný oproti iným žiadateľom o príspevok na bývanie, napr. oproti nájomcom bytu, keďže sa s nimi nenachádza v rovnakej situácii. Podstatou diskriminácie totiž je rozdielne zaobchádzanie s osobami v rovnakej situácii. Rovnakého zaobchádzania s rozdielnymi osobami sa nemožno dožadovať. Naopak, ako vyplýva z čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Keďže zákon nepriznáva nárok na príspevok na bývanie osobám, ktoré sú nájomcom (užívateľom) časti bytu, v žiadnom prípade nebol žalovaný oprávnený žalobcovi tento príspevok priznať.

29. Pokiaľ žalobca namieta, že vlastníčka neobýva byt spoločne so žalobcom a že ide o nepravdivé tvrdenie správnych orgánov v rozpore s nájomnou zmluvou, toto samotné tvrdenie žalobcu je v rozpore s predloženou nájomnou zmluvou. Z nej jednoznačne vyplýva, že nájomca užíva len časť bytu (Článok III.) a byt mal prenajatý len do spoluužívania (Článok I.). Toto jeho tvrdenie je v rozpore aj s výpisom z listu vlastníctva na uvedený byt, z ktorého vyplýva adresa pobytu vlastníčky bytu. Z listu vlastníctva tak vyplýva, že matka žalobcu, rovnako ako otec žalobcu R. Š., sa preukazujú ako adresou ich pobytu, práve adresou bytu, ktorého sú vlastníčkami, a v ktorom býva aj žalobca a na ktorý si uplatnil príspevok na bývanie. Námietku kasačný súd pokladá za účelovú.

30. Je nesprávne tvrdenie žalobcu, že „správoplatnením nezmyslov sa stane bezdomovcom“. Na oprávnenie žalobcu užívať byt svojich rodičov nemá vplyv nepriznanie príspevku na bývanie ani právne posúdenie predloženej nájomnej zmluvy správnymi orgánmi či správnym súdom.

31. Čo sa týka námietky, že správne orgány nerozhodli o žiadosti za obdobie do 1.7.2018, ale len do 1.11.2015, kasačný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu (bod 15), na ktoré odôvodnenie poukazuje a v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje.

32. Napokon správny súd správne vyhodnotil aj žalobnú námietku, ktorou žalobca preventívne namietal, že o odvolaní konal a rozhodoval neoprávnený funkcionár v rozpore so zákonom. Aj podľa názoru kasačného súdu správneho súdu prináleží sa konkrétne vysporiadať len s námietkou majúcou konkrétny obsah, ktorá musí byť formulovaná jasným a určitým spôsobom. Žalobcova námietka takto formulovaná nebola, keďže neobsahovala odôvodnenie, prečo zamestnanec rozhodujúci o odvolaní rozhodoval ako neoprávnený funkcionár a v rozpore so zákonom. Takúto námietku je potrebné

vyhodnotiť ako nedôvodnú. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti odôvodňoval zrušenie napadnutého rozsudku dôvodmi podľa § 440 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ SSP, tieto žiadnym spôsobom nekonkretizoval a kasačný súd nezistil sám existenciu takýchto dôvodov.

33. Vychádzajúc zo skutkových zistení zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného, dospel kasačný súd k záveru, že rozhodnutie správneho súdu vo veci samej je vecne a právne správne a sťažnostné námietky plne nedôvodné. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanému bolo rozhodnuté podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP a contrario. Žalovaný bol v konaní úspešný, a preto má právo na náhradu trov konania. Keďže však neboli nezistené výnimočné dôvody podľa § 168 SSP, súd mu náhradu trov nepriznal. Žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

34. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.